

Document de ședință

A9-0112/2021

6.4.2021

RAPORT

referitor la răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului
(2020/2027(INI))

Comisia pentru afaceri juridice

Raportor: Antonius Manders

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	17
AVIZ AL COMISIEI PENTRU DEZVOLTARE.....	19
AVIZ AL COMISIEI PENTRU MEDIU, SĂNĂTATE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ ALIMENTARĂ.....	29
AVIZ AL COMISIEI PENTRU LIBERTĂȚI CIVILE, JUSTIȚIE ȘI AFACERI INTERNE	38
INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	44
VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	45

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului (2020/2027(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului¹ (Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător - DRM),
- având în vedere Directiva 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal² (Directiva privind infracțiunile împotriva mediului – ECD),
- având în vedere Raportul Comisiei din 14 aprilie 2016 către Consiliu și Parlamentul European în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (COM(2016)0204),
- având în vedere articolele 4 și 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),
- având în vedere articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
- având în vedere că Directiva 2004/35/CE a fost modificată prin Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor provenite din industria extractivă³, Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon⁴, precum și Directiva 2013/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore⁵,
- având în vedere documentul de lucru din 14 aprilie 2016 al serviciilor Comisiei intitulat „Evaluarea REFIT a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător” (SWD(2016)0121), care însoțește Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului,
- având în vedere nota Serviciului de Cercetare al Parlamentului European (EPRS) din 6 iunie 2016 intitulată „Punerea în aplicare a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător: un studiu privind procesul de evaluare realizat de Comisie”,
- având în vedere studiul Departamentului său tematic pentru drepturile cetățenilor și

¹ JO L 143, 30.4.2004, p. 56.

² JO L 328, 6.12.2008, p. 28.

³ JO L 102, 11.4.2006, p. 15.

⁴ JO L 140, 5.6.2009, p. 114.

⁵ JO L 178, 28.6.2013, p. 66.

afaceri constituționale din 15 mai 2020, intitulat „Răspunderea întreprinderilor pentru mediul înconjurător”,

- având în vedere studiul Comisiei din mai 2020 intitulat „Improving financial security in the context of the Environmental Liability Directive” („Îmbunătățirea garantării financiare în contextul Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător”),
 - având în vedere evaluarea de către Comitetul Economic și Social European din 11 decembrie 2019 asupra Directivei privind infracțiunile împotriva mediului,
 - având în vedere nota de informare a EPRS din octombrie 2020 intitulată „Environmental liability of companies: selected possible amendments of the ELD” (Răspunderea pentru mediul înconjurător a întreprinderilor: posibile modificări ale DRM)
 - având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 28 octombrie 2020 referitor la evaluarea Directivei privind infracțiunile împotriva mediului (SWD(2020)0259),
 - având în vedere concluziile și recomandările Acțiunii Uniunii Europene pentru combaterea infracțiunilor împotriva mediului (EFFACE) din martie 2016,
 - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere avizul Comisiei pentru dezvoltare, cel al Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară și cel al Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri juridice (A9-0112/2021),
- A. întrucât, conform articolului 191 alineatul (1) din TFUE, politica Uniunii în domeniul mediului contribuie la urmărirea unor obiective precum ocrotirea sănătății umane, protecția și îmbunătățirea calității mediului, utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale și promovarea pe plan internațional a unor măsuri destinate să rezolve problemele de mediu la scară regională sau mondială;
- B. întrucât articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede că un nivel ridicat de protecție a mediului și îmbunătățirea calității acestuia trebuie să fie integrate în politicile Uniunii și garantate în conformitate cu principiul dezvoltării durabile;
- C. întrucât strategia de mediu coordonată a UE încurajează cooperarea și garantează coerența politicilor UE; întrucât Pactul verde european stabilește obiectivul ambițios de a reduce poluarea la zero, care trebuie realizat printr-o strategie transversală de protejare a sănătății cetățenilor UE împotriva degradării mediului și a poluării și cere totodată o tranziție justă, care să nu lase pe nimeni în urmă;
- D. întrucât un comportament responsabil în afaceri presupune că întreprinderile țin seama în mod corespunzător de preocupările legate de mediu; întrucât asigurarea răspunderii pentru daunele aduse mediului este esențială pentru a determina întreprinderile europene să fie mai sustenabile pe termen lung; întrucât o astfel de realizare este strâns legată de

elaborarea legislației conexe privind diligența necesară a întreprinderilor, răspunderea socială a întreprinderilor și governanța corporativă sustenabilă; întrucât răspunderea trebuie să fie în concordanță cu legislația națională;

- E. întrucât daunele aduse mediului, produsele chimice periculoase și nocive și schimbările climatice pot genera riscuri semnificative pentru sănătatea umană din cauza poluării aerului, a solului și a apei;
- F. întrucât DRM coexistă cu alte instrumente și dispoziții privind răspunderea, atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre; întrucât incidentele care atrag responsabilități în temeiul DRM pot declanșa în paralel proceduri penale, civile sau administrative, generând incertitudine și insecuritate juridică pentru întreprinderile vizate și persoanele potențial prejudiciate;
- G. întrucât raportul Comisiei din 2016 privind răspunderea pentru mediul înconjurător prevede că, deși implementarea DRM a adus beneficii în procesul de ameliorare a coerenței la nivel european din punct de vedere juridic, UE se confruntă în continuare cu fragmentarea normativă în domeniu și cu lipsa de omogenitate în plan juridic și practic;
- H. întrucât definițiile date de DRM noțiunilor „daună adusă mediului” și „operator” au făcut obiectul mai multor analize care au evidențiat dificultăți de interpretare a acestora; întrucât pragul de gravitate al daunei aduse mediului este interpretat și aplicat în mod diferit și, prin urmare, necesită clarificări suplimentare;
- I. întrucât există din ce în ce mai multe cazuri în care victimele poluării provocate de filiale ale unor întreprinderi europene active în afara UE au încercat să introducă acțiuni în justiție în materie de răspundere pentru mediu împotriva întreprinderilor-mamă în fața instanțelor din UE;
- J. întrucât regimurile de răspundere în ceea ce privește poluarea difuză din legislația UE sunt fragmentate;
- K. întrucât DRM a stabilit un cadru de răspundere pentru daunele aduse mediului, întemeiat pe principiul „poluatorul plătește”, pentru a preveni și a repara daunele aduse mediului; întrucât DRM completează principalele acte legislative ale UE din domeniul mediului, cu care are legături directe sau indirecte, în special Directiva privind habitatele⁶, Directiva privind păsările⁷, Directiva-cadru privind apa⁸, Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”⁹ și Directiva privind siguranța activităților offshore¹⁰;

⁶ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, JO L 206, 22.7.1992, p. 7.

⁷ Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice, JO L 20, 26.1.2010, p. 7.

⁸ Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, JO L 327, 22.12.2000, p. 1.

⁹ Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin, JO L 164, 25.6.2008, p. 19.

¹⁰ Directiva 2013/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore, JO L 178, 28.6.2013, p. 66.

- L. întrucât raportul Comisiei din 2016 privind răspunderea pentru mediul înconjurător a recomandat tuturor statelor membre să se angajeze să „înregistreze date privind incidentele ce țin de domeniul de aplicare al DRM și să publice registrele DRM dacă nu au făcut deja acest lucru”¹¹; întrucât, în ciuda acestui fapt, numai șapte state membre au un registru pentru cazurile care intră în domeniul de aplicare al DRM accesibil publicului, în timp ce alte patru state membre au un registru care nu este public; întrucât mai multe state membre colectează informații care fac obiectul altor acte legislative ale UE, dar nu în mod specific al DRM, sau au registre cu un domeniu de aplicare mai larg sau diferit, și întrucât mai multe state membre colectează date la nivel regional; întrucât 14 state membre nu au nicio bază de date cu incidente de mediu sau cazuri care intră în domeniul de aplicare al DRM; întrucât statele membre au un grad important de flexibilitate în punerea în aplicare a DRM, date fiind fragmentarea normativă și lipsa de omogenitate, atât din punct de vedere juridic, cât și practic;
- M întrucât se pare că majoritatea statelor membre nu prevăd în legislația lor instrumente de garantare financiară obligatorii, dar mai multe țări solicită aceste instrumente¹²; întrucât, acolo unde au fost aplicate, aceste instrumente par să își fi dovedit utilitatea și au demonstrat nevoia de a evalua introducerea unui sistem obligatoriu de garantare financiară;
- N. întrucât, deși pe majoritatea piețelor există o acoperire de asigurare suficientă, inclusiv pentru repararea complementară și compensatorie, cererea este în general scăzută din cauza lipsei unor incidente semnalate, a aplicării nesatisfăcătoare a măsurilor și a evoluțiilor mai lente pe piețele emergente¹³; întrucât acest lucru în sine nu constituie un obstacol în calea introducerii de garanții financiare obligatorii;
- O. întrucât insolvența operatorilor drept consecință a accidentelor majore rămâne o problemă în UE; întrucât Comisia Europeană ar trebui să analizeze cadrele normative existente la nivel național și să abordeze această chestiune dintr-o perspectivă europeană, armonizată, astfel încât consecințele insolvenței unei companii să nu se răsfrângă asupra contribuabililor;
- P. întrucât disponibilitatea instrumentelor de garantare financiară a crescut semnificativ de la adoptarea DRM;
- Q. întrucât Directiva (UE) 2020/1828 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor¹⁴, care abrogă Directiva 2009/22/CE, a fost adoptată și va fi aplicată de statele membre începând cu 25 iunie 2023;
- R. întrucât, în unele cazuri, membrii consiliilor de administrație cunosc existența unor activități cu un risc ridicat de daune asupra mediului, însă deciziile lor rămân axate pe profit, în detrimentul unui comportament responsabil și al mediului;
- S. întrucât o revizuire a DRM ar trebui să implice în mod necesar asigurarea echilibrului

¹¹ COM(2016)0204, p. 10.

¹² Direcția Generală Mediu, *Outcome of the Specific Contract 'Support for the REFIT actions for the ELD – phase 2'* (Rezultatul contractului specific „Sprijinirea acțiunilor REFIT pentru DRM – faza 2”), Comisia Europeană, Bruxelles, 2019, p. 17.

¹³ Evaluarea REFIT a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător, p. 47.

¹⁴ JO L 409, 4.12.2020, p. 1.

între interesele întreprinderilor și protecția mediului;

- T. întrucât, în ultimii ani, Parlamentul European și-a asumat un rol proactiv în promovarea unui regim al răspunderii pentru mediu în cazul prejudiciilor aduse mediului și drepturilor omului în țările terțe, în special prin adoptarea rezoluției sale din 25 octombrie 2016 referitoare la răspunderea întreprinderilor pentru încălcări grave ale drepturilor omului în țările terțe¹⁵;
- U. întrucât mandatul acordat Comisiei ar trebui să garanteze punerea în aplicare a dispozițiilor privind stabilirea sau menținerea unor condiții de concurență echitabile în materie de mediu în acordurile comerciale ale UE, atunci când acordurile conțin astfel de dispoziții;
- V. întrucât Agenția Europeană de Mediu analizează în prezent modul în care riscurile de mediu și beneficiile ecologice sunt repartizate în cadrul societății; întrucât Acordul de la Paris din 2015 privind schimbările climatice subliniază că este important să se țină seama de drepturile persoanelor vulnerabile; întrucât Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului a publicat recent principiile-cadru privind drepturile omului și mediul, care clarifică obligațiile statelor privind drepturile omului, referitoare la un mediu curat, sănătos și durabil; întrucât, în plus, este în curs de negociere la ONU un sistem privind răspunderea întreprinderilor pentru încălcările drepturilor omului;
- W. întrucât daunele aduse mediului și infracțiunile împotriva acestuia afectează negativ nu numai biodiversitatea și clima, ci și drepturile omului și sănătatea umană; întrucât o revizuire cuprinzătoare trebuie să ia în considerare riscurile pe care le prezintă natura transfrontalieră a daunelor aduse mediului, formele grave de criminalitate organizată și corupția, împreună cu riscurile pentru drepturile omului și mediu;
- X. întrucât principiul 21 din Declarația de la Stockholm și principiul 2 din Declarația de la Rio recunosc dreptul suveran al statelor de a-și exploata resursele conform propriilor politici de mediu, dar și responsabilitatea de a garanta că activitățile desfășurate în jurisdicțiile lor naționale sau sub controlul lor nu cauzează daune mediului din alte state sau din zone care depășesc limitele jurisdicțiilor lor,

Observații generale

1. salută eforturile Comisiei de a evalua și remedia deficiențele ce țin de punerea în aplicare a DRM și a EDC în toate statele membre;
2. regretă că puterile discreționare prevăzute în DRM, lipsa de conștientizare și de informații cu privire la DRM, resursele și expertiza insuficiente și mecanismele slabe de asigurare a conformității și a guvernantei eficiente la nivel național, regional și local au dus la deficiențe de implementare, la diferențe considerabile între statele membre în ceea ce privește aplicarea și respectarea DRM și, în special, numărul de cazuri și condițiile de concurență inegale pentru operatori; regretă că astfel de deficiențe au un impact și asupra punerii în aplicare a EDC; este, prin urmare, de părere că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a garanta standardizarea în materie de reglementare în UE

¹⁵ JO C 215, 19.6.2018, p. 125.

și creșterea încrederii publicului în eficacitatea legislației UE, cu scopul de a preveni și remedia mai eficient daunele aduse mediului și de a menține echilibrul just între interesele companiilor și protecția mediului;

3. salută înființarea Forumului privind conformarea cu legislația de mediu și guvernanta de mediu, care reunește profesioniști cu responsabilități în domeniul asigurării conformării cu legislația de mediu, ca urmare a planului de acțiune al Comisiei din 2018¹⁶ și a Programului de lucru 2020-2022 pentru îmbunătățirea conformării cu legislația de mediu și a guvernantei de mediu, care a fost aprobat de Forum în februarie 2020¹⁷;
4. regretă faptul că, în multe state membre, bugetele inspectoratelor de mediu s-au plafonat sau au scăzut ca urmare a crizei financiare și că inclusiv organisme importante și care dispun de resurse suficiente pot întâmpina dificultăți în a găsi în mod independent cele mai bune modalități de asigurare a conformității; consideră așadar că este necesar un sprijin mai puternic la nivelul UE, de exemplu prin portalurile de informare accesibile, rețelele utilizate în mod normal (rețele UE pentru profesioniști), informații și orientări privind cele mai bune practici, programe de formare suplimentare despre particularitățile legislației în domeniul mediului și infracțiunile împotriva mediului la nivel european și național pentru judecători și profesioniști, materiale de formare și orientări privind competențele, în coordonare cu autoritățile naționale, întrucât acest lucru ar putea crește presiunea asupra „oilor negre”, ar fi în beneficiul companiilor care respectă legea și ar permite părților interesate, operatorilor și publicului să devină mai conștienți de existența regimului DRM și de aplicarea acestuia și să contribuie astfel la o mai bună prevenire și remediere a daunelor aduse mediului;
5. regretă că infracțiunile împotriva mediului se numără printre cele mai profitabile forme de activitate infracțională transnațională; invită așadar Comisia și statele membre să aloce resurse financiare și umane adecvate pentru a preveni, investiga și urmări penal infracțiunile împotriva mediului și să îmbunătățească competențele autorităților implicate, inclusiv al procurorilor și judecătorilor, pentru a putea urmări penal și sancționa mai eficient infracțiunile împotriva mediului; invită statele membre să înființeze sau să consolideze unitățile specializate din serviciile naționale de poliție, la nivelurile adecvate, pentru investigarea infracțiunilor împotriva mediului; invită totodată Comisia și statele membre să se asigure că toate statele membre dispun de proceduri adecvate de gestionare a crizelor de mediu, la nivel național și transnațional, și încurajează statele membre să utilizeze echipe comune de anchetă și schimbul de informații în cazurile transnaționale de infracțiuni împotriva mediului, ceea ce facilitează coordonarea anchetelor și a urmăririlor penale desfășurate în paralel în mai multe state membre;
6. consideră că una dintre numeroasele cauze ale armonizării insuficiente a DRM este lipsa unei proceduri administrative standard prin care să se semnaleze autorităților competente daune deja existente aduse mediului sau amenințări iminente în acest sens; așadar, regretă că nu există nicio obligație de publicare a acestor semnalări sau a informațiilor referitoare la modul în care sunt tratate cazurile; constată că unele state

¹⁶ Comunicarea Comisiei din 18 ianuarie 2018 privind acțiuni ale UE în vederea îmbunătățirii conformării cu legislația de mediu și a guvernantei de mediu, COM(2018)0010.

¹⁷ Forumul privind conformarea cu legislația de mediu și guvernanta de mediu, Programul de lucru 2020-2022 aprobat pentru îmbunătățirea conformării cu legislația de mediu și a guvernantei de mediu, Comisia Europeană, Bruxelles, 2020.

membre au identificat această deficiență din legislația națională și au creat baze de date pentru semnalări, incidente și cazuri; subliniază, cu toate acestea, că practica diferă semnificativ de la un stat membru la altul și este destul de limitată;

7. subliniază că ar trebui colectate date fiabile privind incidentele de mediu care declanșează aplicarea DRM sau a altor instrumente administrative, civile sau penale, sub supravegherea unui grup de lucru al UE în domeniul DRM, și că datele relevante ar trebui publicate; invită Comisia să evalueze în mod corespunzător situația pentru a determina dacă o combinație de instrumente juridice diferite ar putea răspunde în mod adecvat daunelor aduse mediului sau dacă există încă lacune grave care trebuie remediate; insistă asupra punerii în aplicare corecte a DRM, încurajând statele membre să înregistreze date privind incidentele care intră în sfera de aplicare a directivei, să publice registrele referitoare la directivă și să colecteze datele necesare pentru a atesta aplicarea eficientă și eficientă a directivei în țara lor, ca să crească încrederea în sistemul DRM și să îmbunătățească aplicarea ei;
8. subliniază că, în aproape toate cazurile care intră în domeniul de aplicare al DRM, operatorii cooperează cu autoritățile administrative pentru a acționa în vederea remedierii; constată totuși că costul mediu al acțiunilor de remediere este de 42 000 EUR¹⁸, dar costurile au fost substanțial mai mari în câteva cazuri semnificative; regretă, prin urmare, că, în aceste cazuri, recuperarea costurilor a fost imposibilă din cauza insolvenței operatorului și, în consecință, statul și, în mod indirect, contribuabilii au trebuit să suporte costurile, un fenomen care trebuie evitat în viitor;
9. constată că numărul întreprinderilor urmărite penal în cauze privind probleme de mediu este redus în toate statele membre, chiar dacă infracțiuni în sensul EDC au loc în mod vădit; subliniază, în acest context, că în aceste situații, cauzele nu au fost încă analizate sau explicate în mod cuprinzător de Comisie sau de statele membre;

Recomandări

10. solicită ca DRM să fie revizuită cât mai curând și să fie transformată într-un regulament complet armonizat; subliniază totodată necesitatea de a actualiza și de a alinia DRM la alte acte legislative ale UE menite să protejeze mediul, inclusiv la EDC; subliniază că diferențele de punere în aplicare a normelor UE privind răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului nu asigură în prezent condiții de concurență echitabile pentru sectorul industrial din UE, denaturând astfel buna funcționare a pieței interne a UE; cere intensificarea eforturilor de armonizare a punerii în aplicare a DRM în statele membre;
11. solicită ca EDC să fie actualizată în urma unei evaluări aprofundate a impactului, care ar trebui să examineze, printre altele, domeniul de aplicare al directivei, ținând seama, în același timp, de noile tipuri și modele de infracțiuni împotriva mediului; mai subliniază că trebuie să se asigure aplicarea efectivă a legislației existente;
12. ia act de angajamentul tot mai mare al statelor membre de a acționa în direcția recunoașterii ecocidului la nivel național și internațional; solicită Comisiei să studieze

¹⁸ Departamentul tematic pentru drepturile cetățenilor și afaceri constituționale, Environmental liability of companies (Răspunderea companiilor pentru daunele aduse mediului), Parlamentul European, Bruxelles, 2020, p. 110.

relevanța ecocidului pentru legislația și diplomația UE;

13. invită Comisia să ofere clarificări și orientări suplimentare autorităților naționale competente și procurorilor despre termenii juridici esențiali ai EDC și să elaboreze o clasificare armonizată a infracțiunilor împotriva mediului;
14. subliniază rolul important pe care instrumentele juridice fără caracter obligatoriu, cum ar fi documentele de orientare referitoare la interpretarea termenilor juridici utilizați în DRM și EDC, evaluarea daunelor sau informațiile privind practicile de sancționare aplicate în statele membre și compararea lor îl au în creșterea eficacității punerii în aplicare a directivelor; accentuează că trebuie introduse măsuri de reglementare mult mai rapide și mai stricte în statele membre;
15. este de părere că ar fi necesară armonizarea implementării și crearea unui grup de lucru al UE în domeniul DRM, alcătuit din experți foarte calificați și funcționari ai Comisiei, pentru a sprijini statele membre, la cerere, să implementeze și să respecte directiva, pe de o parte, și să ofere sprijin și consiliere victimelor daunelor aduse mediului cu privire la opțiunile disponibile pentru acțiuni în justiție la nivelul UE, pe de altă parte (într-un mod similar cu SOLVIT);
16. consideră că cadrul revizuit ar trebui să prevadă îmbunătățirea colectării de date la nivelul UE, a schimbului de informații, a transparenței și a schimbului de bune practici între statele membre, cu sprijinul grup de lucru al UE în domeniul DRM;
17. recomandă ca viitorul grup de lucru al UE în domeniul DRM să sprijine punerea în aplicare a unui sistem cuprinzător de monitorizare pentru a oferi autorităților competente un set de instrumente eficiente de monitorizare și respectare a legislației de mediu;
18. invită Comisia și statele membre, sprijinite de grupul de lucru al UE în domeniul DRM, să instituie sisteme de protecție și de sprijin pentru victimele daunelor aduse mediului și să asigure accesul deplin al acestora la justiție, la informații și la despăgubiri; subliniază rolul ONG-urilor active în domeniul mediului în sensibilizarea publicului și în identificarea potențialelor încălcări ale legislației UE și naționale în materie de mediu;
19. invită Comisia să evalueze eficiența mecanismelor rapide de reclamație pentru a asigura despăgubirea în scurt timp a victimelor în cazurile de insolvență, care pot produce daune suplimentare;
20. salută adoptarea Directivei (UE) 2020/1828 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, care abrogă Directiva 2009/22/CE, și va fi aplicată de statele membre începând cu 25 iunie 2023;
21. recunoaște că Regulamentul Aarhus este în prezent în curs de revizuire¹⁹; reiterează faptul că Regulamentul Aarhus permite accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu și, prin urmare, controlul

¹⁹ Propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului din 14 octombrie 2020 privind modificarea Regulamentului (CE) nr. 1367/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului (COM(2020)0642).

public al actelor UE cu efect asupra mediului; subliniază că Regulamentul Aarhus include DRM;

22. subliniază mai ales rolul apărătorilor drepturilor omului din domeniul mediului care luptă pentru drepturile și libertățile fundamentale, acțiunile lor având legătură cu dreptul la un mediu sigur, sănătos și sustenabil, și condamnă cu fermitate orice formă de violență, amenințare, hărțuire sau intimidare la adresa lor, inclusiv când scopul acestor acte este compromiterea procedurală a eforturilor de tragere la răspundere penală a celor ce produc daune mediului; invită statele membre să asigure anchetarea și urmărirea penală adecvată și eficace a actelor de acest fel;
23. salută cerințele existente de raportare și cu privire la aspectele nefinanciare; constată totuși că o astfel de raportare a fost, până în prezent, o obligație legală doar pentru întreprinderile mari; invită Comisia să pună accentul pe asigurarea respectării acestor cerințe de raportare, în cazul lipsei de performanță, în cadrul viitoarei revizuirii a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare²⁰;
24. consideră că majoritatea definițiilor din DRM, în particular cele care se aplică noțiunilor „daună adusă mediului” și „operator”, ar trebui să fie clarificate mai bine și extinse, dacă este cazul, astfel încât directiva să fie corectă și clară pentru toate părțile interesate relevante și să țină pasul cu evoluția rapidă a poluanților; salută, prin urmare, eforturile actuale de elaborare a unui document de interpretare uniformă a definițiilor și conceptelor esențiale din DRM; regretă că Comisia și grupurile de experți în DRM nu au ajuns la un acord asupra formatului acestuia, și că, în consecință, documentul de interpretare uniformă rămâne un document elaborat de firma de consultanță angajată de Comisie pentru a sprijini implementarea programului de lucru multianual 2017-2020 privind DRM;
25. este de părere că revizuirea DRM ar trebui să fie aliniată la Acordul de la Paris privind schimbările climatice, pentru a proteja atât interesele cetățenilor UE, cât și mediul; recunoaște valoarea intrinsecă a mediului și a ecosistemelor, precum și dreptul acestora la o protecție eficace;
26. ia act de faptul că regimurile de răspundere în ceea ce privește poluarea difuză din legislația UE sunt fragmentate; invită Comisia să realizeze un studiu privind felul în care diferitele regimuri de răspundere ale UE abordează poluarea difuză;
27. subliniază că o aplicare și interpretări divergente ale criteriilor din anexa I la DRM, care dezvoltă definiția termenului „daună adusă mediului”, prevăzută la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din DRM, constituie unul dintre motivele aplicării inconsecvente a directivei; solicită, prin urmare, o aplicare mai coerentă, mai multe clarificări și orientări despre criterii și ce anume constituie „daune semnificative”, în contextul DRM;
28. solicită Comisiei să evalueze dacă extinderea domeniului de aplicare al DRM și al activităților enumerate în anexa III la aceasta ar putea limita daunele pe termen scurt și lung aduse mediului, sănătății umane și calității aerului; solicită, de asemenea, Comisiei

²⁰ Directiva 2014/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari, JO L 330, 15.11.2014, p. 1.

să evalueze dacă abordarea bazată pe principiul precauției identifică în mod adecvat și eficient potențiale riscuri sau efecte periculoase;

29. îndeamnă Comisia și Consiliul să considere infracțiunile împotriva mediului o prioritate; invită Comisia să facă uz deplin de articolul 83 alineatul (2) din TFUE și să ia în considerare posibilitatea adoptării unei directive-cadru generale privind infracțiunile împotriva mediului și a unor sancțiuni eficiente și proporționale, care să definească comportamentele care trebuie pedepsite, natura încălcărilor, tipurile de infracțiuni, regimurile de despăgubire, măsurile de refacere a mediului și sancțiunile minime, inclusiv răspunderea generală a persoanelor juridice și fizice; invită Comisia să evalueze posibilitatea de a include infracțiunile împotriva mediului printre categoriile de infracțiuni prevăzute la articolul 83 alineatul (1) din TFUE;
30. consideră că măsurile cuprinzătoare și eficiente de prevenire și sancțiunile penale disuasive și proporționale sunt factori importanți care descurajează daunele aduse mediului; regretă ratele scăzute de depistare, investigare, urmărire penală și condamnare ale infracțiunilor împotriva mediului; mai consideră că, în acord cu principiul „poluatorul plătește”, întreprinderile ar trebui să suporte integral costurile daunelor ecologice pe care le-au cauzat în mod direct, pentru a le stimula să internalizeze externalitățile de mediu, evitând externalizarea costurilor;
31. subliniază că daunele aduse mediului ar trebui să implice răspunderea administrativă, civilă și penală a întreprinderilor responsabile, conform principiului *ne bis in idem*; constată că aceste forme de răspundere coexistă cu alte regimuri de răspundere în dreptul comercial, cum ar fi legislația în materie de protecție a consumatorului sau legislația concurenței;
32. își exprimă îngrijorarea cu privire la numărul mare de infracțiuni împotriva mediului, întrucât estimările combinate ale OCDE, ale Biroului ONU pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), ale Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) și ale Interpolului privind valoarea monetară a tuturor infracțiunilor împotriva mediului indică că acest tip de infracțiune este a 4-a cea mai largă categorie de infracțiune la nivel internațional; recunoaște legătura directă sau indirectă dintre infracțiunile împotriva mediului și criminalitatea și corupția transnaționale organizate²¹; invită Europol să actualizeze studiul realizat în 2015²² și să furnizeze cu regularitate date actualizate; atrage atenția că înghețarea și confiscarea produselor infracțiunilor, inclusiv ale infracțiunilor împotriva mediului, sunt mijloace esențiale de combatere a criminalității organizate și subliniază că este important ca aceste produse să fie folosite și în scopuri sociale pentru a repara daunele produse și a ameliora mediul;
33. invită Comisia să analizeze posibilitatea de a extinde mandatul Parchetului European (EPPO), după ce acesta va fi pe deplin instituit și funcțional, pentru a include infracțiunile împotriva mediului;
34. solicită Europol și Eurojust să consolideze documentarea, cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor împotriva mediului; invită Comisia, Europol și Eurojust să ofere în

²¹ A se vedea raportul pentru EFFACE intitulat „Organised Crime and Environmental Crime: Analysis of International Legal Instruments” (2015) sau studiul „Transnational environmental crime threatens sustainable development” (2019).

²² Europol, „Report on Environmental Crime in Europe”, 5 iunie 2015.

- continuare sprijin și o structură mai eficientă și instituționalizată rețelelor de profesioniști existente, forțelor de ordine transfrontaliere, agențiilor de mediu și procurorilor specializați, cum ar fi Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu (ENPE) și Forumul Uniunii Europene al judecătorilor pentru mediu (EUFJE);
35. subliniază importanța (e-)formării actorilor responsabili cu aplicarea legii în ceea ce privește infracțiunile împotriva mediului și solicită CEPOL să își intensifice acțiunile de pregătire în acest domeniu;
 36. subliniază că este important să se consolideze rețeaua Europol de combatere a infracțiunilor împotriva mediului (EnviCrimeNet) la nivel național și european pentru a se putea desfășura anchete independente și eficiente de combatere a infracțiunilor împotriva mediului;
 37. subliniază că regimul UE privind răspunderea pentru mediul înconjurător trebuie să respecte coerența politicilor în favoarea dezvoltării și principiul de a nu face rău;
 38. invită Comisia să evalueze introducerea unui regim de răspundere secundară, și anume răspunderea societății-mamă și a lanțului de aprovizionare pentru daunele provocate sănătății umane și mediului²³ și să efectueze o evaluare a situației actuale a răspunderii filialelor active în afara UE, inclusiv posibile îmbunătățiri pentru cazurile de daune aduse mediului;
 39. salută anunțul Comisiei că propunerea sa privind obligațiile de diligență și o responsabilitate corporativă a întreprinderilor va include un regim de răspundere și consideră că, pentru a permite victimelor să obțină o cale de atac eficientă, întreprinderile ar trebui să fie trase la răspundere în conformitate cu legislația națională, pentru prejudiciul pe care întreprinderile aflate sub controlul lor l-au cauzat sau la care au contribuit prin acțiuni sau lipsa de acțiune, în cazul în care acestea din urmă au comis încălcări ale drepturilor omului sau au cauzat daune mediului, cu excepția cazului în care întreprinderea poate dovedi că a acționat cu atenția cuvenită, în conformitate cu obligațiile sale de diligență necesară și a luat toate măsurile rezonabile pentru a preveni astfel de prejudicii;
 40. este de părere că posibilitatea de apărare bazată pe deținerea unei autorizații și pe stadiul actual al tehnologiei, în temeiul DMR, ar trebui aplicată numai dacă o întreprindere poate dovedi că nu ar fi putut cunoaște pericolul reprezentat de activitatea sa (inversarea sarcinii probei); solicită așadar ca regimul revizuit de răspundere pentru mediul înconjurător să limiteze domeniul de aplicare al apărării bazate pe deținerea unei autorizații și pe stadiul actual al tehnologiei, cu scopul eficientizării sale, conform principiului „poluatorul plătește”;
 41. invită Comisia să examineze posibilitatea de a alinia DRM cu legislația în materie de răspundere civilă pentru consiliile de administrație ale întreprinderilor, în cazul în care se poate stabili o legătură de cauzalitate între acțiunea sau lipsa de acțiune a unui consiliu de administrație și materializarea unei daune aduse mediului, astfel cum este definită în DRM, chiar și atunci când dauna rezultă din activități poluante desfășurate

²³ A se vedea, de exemplu, hotărârea Curții de Justiție din 10 septembrie 2009, *Akzo Nobel NV și alții/Comisia Comunităților Europene*, C-97/08 B, ECLI:EU:C:2009:536.

pentru a maximiza profitul societății și a crește bonusurile membrilor săi²⁴;

42. subliniază că costul daunelor aduse mediului pentru contribuabili și operatorii responsabili ar putea fi mult redus prin utilizarea unor instrumente de garantare financiară; constată totuși că DRM nu prevede un sistem obligatoriu de garantare financiară;
43. solicită Comisiei să evalueze introducerea unui sistem obligatoriu de garantare financiară (care să acopere asigurările, garanțiile bancare, grupările de întreprinderi, titlurile de valoare și obligațiunile sau fondurile) fixând un prag maxim pentru fiecare caz, cu scopul de a împiedica contribuabilii să suporte costurile generate de remedierea daunelor aduse mediului; mai solicită Comisiei să elaboreze o metodologie armonizată la nivelul UE pentru calcularea pragului maxim de răspundere, ținând seama de activitate și de impactul asupra mediului; subliniază că este nevoie să se garanteze că compensația financiară poate fi obținută, chiar și în cazul insolabilității operatorului responsabil;
44. cere Comisiei să elaboreze un studiu despre introducerea unui sistem de compensații financiare în temeiul DRM la nivelul UE sau la nivel național pentru cazurile în care soluțiile disponibile sunt inadecvate în raport cu amploarea daunelor; subliniază că discuțiile pe acest subiect ar trebui să abordeze, printre altele, posibilele modalități de cuantificare a daunelor aduse mediului;
45. consideră că, întrucât scopul DRM este prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, un viitor regulament (Regulamentul privind răspunderea pentru mediul înconjurător) ar trebui să se aplice tuturor companiilor care își desfășoară activitatea în UE, indiferent de locul în care au fost înființate sau în care își au sediul, și că este nevoie de o abordare holistică și de reciprocitate pentru a răspunde nevoilor companiilor într-o economie globală; consideră, de asemenea, că aplicarea viitorului regulament ar trebui să fie extinsă la orice entitate care primește fonduri europene, naționale sau regionale și care produce sau poate produce daune mediului pe parcursul desfășurării activităților sale;
46. se bucură că un număr în creștere de întreprinderi europene au drept obiectiv să creeze valoare sustenabilă și invită toate întreprinderile să urmeze o abordare triplă;
47. recunoaște că tranziția către metode de producție mai sustenabile și mai ecologice poate să fie un proces îndelungat și costisitor pentru întreprinderi și subliniază importanța securității juridice și a previzibilității pentru întreprinderile vizate;
48. reamintește că UE ar trebui să promoveze un nivel ridicat de protecție a mediului pe propriul său teritoriu și să facă tot posibilul pentru a preveni daunele aduse mediului în țările terțe de întreprinderile care își au sediul în statele membre ale UE; reamintește deopotrivă că nu există niciun instrument juridic al UE care să abordeze posibilitatea de a urmări penal în străinătate întreprinderi din UE pentru infracțiuni împotriva mediului sau pentru activități care produc daune mediului; solicită UE să încurajeze întreprinderile-mamă să adopte abordări sustenabile și responsabile în ceea ce privește cooperarea lor cu țările terțe, în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile omului și mediul, și să se abțină de la adoptarea unor strategii de investiții

²⁴ De exemplu, scandalul „Dieselgate” și cazul directorului general al Volkswagen.

care au efecte directe nocive; încurajează Comisia să creeze stimulente pentru întreprinderile care iau măsuri voluntare de conservare a naturii ce depășesc normele de protecție a naturii și a speciilor și să evalueze măsurile respective pentru a elabora cele mai bune practici, pe care să le dea drept exemplu altor întreprinderi;

49. invită Comisia să garanteze punerea în aplicare și respectarea pe deplin a dispozițiilor privind biodiversitatea în toate acordurile comerciale, inclusiv prin intermediul responsabilului său cu asigurarea respectării dispozițiilor în materie comercială; consideră că Comisia trebuie să evalueze mai bine impactul acordurilor comerciale asupra biodiversității, și, dacă este necesar, să ia măsuri de monitorizare pentru a întări dispozițiile privind biodiversitatea din acordurile existente și viitoare;
50. invită Comisia să garanteze punerea în aplicare a dispozițiilor privind stabilirea sau menținerea unor condiții de concurență echitabile în materie de mediu în acordurile comerciale ale UE, atunci când acordurile conțin astfel de dispoziții;
51. este de părere că, în cazurile predefinite de poluare foarte importante, ar trebui să se aplice nu doar instrumente privind răspunderea față de mediu, ci și o multitudine de instrumente, inclusiv măsuri administrative, sancțiuni financiare și, în unele cazuri, urmărirea penală, pentru a remedia problema;
52. invită Comisia să asigure aplicarea sancțiunilor prevăzute de Directiva privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal;
53. invită Comisia, în acest sens, să se asigure că responsabilitatea socială a întreprinderilor în prevenirea și repararea daunelor aduse mediului este luată în considerare în atribuirea contractelor de achiziții publice și în alocarea fondurilor publice;
54. invită Comisia să prezinte fără întârziere o propunere pentru inspecții de mediu la nivelul UE, așa cum a propus Forumul privind conformarea cu legislația de mediu și guvernanta de mediu în a noua acțiune din programul său de lucru, dar consideră că o recomandare de stabilire a unor criterii minime pentru inspecțiile de mediu nu este suficientă;
55. invită Comisia să promoveze acțiunile întreprinse de UE, de statele sale membre și de comunitatea internațională pentru a intensifica eforturile de combatere a infracțiunilor împotriva mediului; invită Comisia și statele membre să organizeze acțiuni de sensibilizare și să promoveze soluții în forurile internaționale;
56. sugerează ca recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001²⁵, care oferă o prezentare detaliată a modului în care ar trebui efectuate inspecțiile de mediu, să fie actualizată, dacă este necesar, și transpusă într-un document sau regulament obligatoriu;
57. solicită Ombudsmanului European să se concentreze mai mult asupra chestiunilor legate de acquis-ul în domeniul mediului;
58. consideră că întreprinderile sancționate pentru infracțiuni împotriva mediului nu ar

²⁵ Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001 de stabilire a unor criterii minime pentru inspecțiile de mediu în statele membre, JO L 118, 27.4.2001, p. 41.

trebui să poată beneficia de măsurile prevăzute pentru entitățile înscrise în registrul de transparență pe o perioadă de timp suficient de mare, dar limitată; sugerează, în acest sens, ca domeniul de aplicare și codul de conduită al registrului de transparență să fie revizuite pentru a include dispoziții privind eliminarea temporară a întreprinderilor condamnate pentru infracțiuni împotriva mediului;

59. subliniază că tratamentul confidențial al informațiilor despre efectele activităților industriale, împreună cu dificultățile de a monitoriza și detecta practici precum deversarea ilegală de substanțe sau deșeuri în mare, degazarea navelor și deversarea de petrol, poate crește numărul de încălcări ale legii privind poluarea apei; subliniază, prin urmare, că statele membre trebuie să facă publice informațiile relevante pentru a înlesni evaluarea unei posibile legături cauzale între operațiunile industriale și daunele aduse mediului;
60. sprijină apelul făcut de ONU să se recunoască în plan mondial, la nivelul ONU, dreptul la un mediu sigur, curat, sănătos și sustenabil;
61. reamintește că creșterea la nivel mondial a numărului de infracțiuni împotriva mediului reprezintă o amenințare din ce în ce mai mare la adresa realizării Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă, a Acordului de la Paris și că alimentația, sănătatea și securitate economică a populației din țările în curs de dezvoltare depinde direct de mediu; regretă că degradarea biodiversității ca urmare a infracțiunilor împotriva mediului și pierderea de resurse rezultată amplifică vulnerabilitatea acestora;
62. solicită un sprijin sporit pentru autoritățile locale și guvernele țărilor în curs de dezvoltare în vederea armonizării legislației și politicilor interne cu standardele internaționale de mediu; subliniază necesitatea de a sprijini societatea civilă și actorii locali din țările terțe și din țările în curs de dezvoltare în ceea ce privește tragerea la răspundere a autorităților guvernamentale pentru daunele de mediu tolerate sau aprobate de stat, cauzate de întreprinderi private și de stat;
 - o
 - o o
63. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Dat fiind că DRM datează din 2004, Parlamentul European urmărește, prin acest raport din proprie inițiativă, să identifice domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri și să formuleze recomandări specifice care să fie preluate de Comisia Europeană în viitoarele sale propuneri legislative. Aceste propuneri ar trebui, printre altele, să urmărească prevenirea daunelor aduse mediului prin reducerea riscurilor, prin consolidarea principiului precauției și a principiului „poluatorul plătește”, prin crearea unor condiții de concurență echitabile pentru companii, garantând că contribuabilii nu suportă costul daunelor aduse mediului. În ansamblu, obiectivul ar trebui să fie echilibrul între interesele companiilor și protejarea mediului.

Poziția raportorului

Există diferențe semnificative între statele membre cu privire la punerea în aplicare și asigurarea respectării DRM. Acest lucru împiedică crearea unor condiții de concurență echitabile pe piața internă, complică în mod inutil activitatea, duce la creșterea costurilor pentru companii și limitează eficacitatea prevenirii și a remedierii daunelor aduse mediului. Prin urmare, raportorul consideră că DRM ar trebui transformată într-un regulament pe deplin armonizat. În cadrul unui atelier pe tema DRM ținut de Comisia JURI la 27 octombrie 2020, numeroși experți în domeniu au confirmat că aceasta este o opțiune viabilă¹.

Pentru a sprijini statele membre să pună în aplicare și să asigure respectarea DRM, la cererea acestora, Comisia ar trebui să aibă în vedere crearea unui *grup de lucru al UE în domeniul DRM* format din experți foarte calificați. *Grupul de lucru al UE în domeniul DRM* ar putea și el să ofere sprijin și consiliere persoanelor prejudiciate (în mod similar cu SOLVIT) referitoare la acțiunile în justiție disponibile la nivelul UE în cazul daunelor aduse mediului.

De asemenea, Comisia ar trebui să evalueze necesitatea introducerii potențiale a unui sistem obligatoriu de garantare financiară, pentru a se asigura că contribuabilii nu suportă costul daunelor aduse mediului în cazul insolvenței unei companii.

Din același motiv, Comisia ar trebui să evalueze dacă ar fi oportun să introducă responsabilități pentru societatea-mamă și lanțul de aprovizionare, cu scopul de a reduce riscurile.

În plus, DRM ar trebui să se aplice tuturor societăților care își desfășoară activitatea pe piața internă, indiferent de locul în care au fost înființate sau în care își au sediul în momentul respectiv. Reciprocitatea este necesară pentru a preveni concurența neloială și a răspunde nevoilor companiilor într-o economie globală. Împreună cu crearea unor condiții de concurență echitabile pe piața internă, acestea au fost cele mai frecvente solicitări din partea reprezentanților industriei cu care raportorul a avut discuții.

Comisia ar trebui să examineze dacă este necesar și posibil să extindă domeniul de aplicare al DRM în vederea alinierii cu alte acte legislative ale UE; ar trebui să aibă o abordare cât mai completă și generală pentru a preveni daunele pe termen scurt și lung aduse mediului, sănătății umane și calității aerului, și să evalueze dacă abordarea bazată pe principiul

¹ <https://www.europarl.europa.eu/committees/ro/workshop-on-liability-of-companies-for-e/product-details/20201023WKS03021>.

precauției presupune în mod corect existența unor potențiale riscuri sau efecte periculoase.

În plus, raportorul consideră că definițiile din DRM ar trebui să fie clarificate, astfel încât directiva să fie echitabilă și clară pentru toate părțile interesate și să țină pasul cu evoluția rapidă a poluanților.

Mai mult, cât privește posibilitățile de apărare bazată pe deținerea unei autorizații și pe stadiul actual al tehnologiei, raportorul este de părere că în cazuri în care s-ar putea invoca previzibilitatea sau mai buna informare a cercetătorilor științifici din întreprinderi, aceste opțiuni de apărare ar trebui să fie aplicate numai dacă o întreprindere poate dovedi că nu ar fi putut cunoaște pericolul reprezentat de activitatea sa (inversarea sarcinii probei).

DRM ar trebui să fie aliniată cu legislația privind răspunderea civilă în cazul membrilor consiliilor de administrație ale societăților, care cauzează daune mediului prin decizii iresponsabile, ca în cazul Volkswagen (așa-numitul scandal „Dieselgate”).

În cele din urmă, în cazurile de poluare foarte importante, ar trebui să se aplice drept măsuri corective nu doar instrumente privind răspunderea față de mediu, ci și o multitudine de instrumente, inclusiv măsuri administrative, sancțiuni financiare și, în unele cazuri, urmărirea penală.

7.12.2020

AVIZ AL COMISIEI PENTRU DEZVOLTARE

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

referitor la răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului
(2020/2027(INI))

Raportoare pentru aviz: Caroline Roose

SUGESTII

Comisia pentru dezvoltare recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. întrucât, în ultimii ani, Parlamentul și-a asumat un rol proactiv în promovarea unui regim al răspunderii pentru mediu în cazul prejudiciilor aduse mediului și drepturilor omului în țările terțe, în special prin adoptarea rezoluției sale din 25 octombrie 2016 referitoare la răspunderea întreprinderilor pentru încălcări grave ale drepturilor omului în țările terțe;
2. întrucât principiul 21 din Declarația de la Stockholm și principiul 2 din Declarația de la Rio recunosc dreptul suveran al statelor de a-și exploata propriile resurse naturale, dar și responsabilitatea sau obligația de a nu cauza daune mediului din alte state sau din zone care depășesc limitele jurisdicției naționale;
3. întrucât au fost observate încălcări ale drepturilor omului și daune aduse mediului în multe țări în curs de dezvoltare, în special exproprierea terenurilor de la populațiile indigene și comunitățile locale, sclavia modernă, distrugerea ecosistemelor, poluarea apei și exploatarea excesivă a resurselor naturale;
4. întrucât există din ce în ce mai multe cazuri în care victimele poluării provocate de filiale ale unor întreprinderi europene încearcă să introducă acțiuni în justiție în materie de răspundere pentru mediu împotriva întreprinderilor-mamă în fața instanțelor din UE;
5. întrucât încălcările drepturilor omului și daunele aduse mediului sunt adesea strâns legate și trebuie abordate în consecință printr-o abordare holistică,
6. reamintește că creșterea la nivel mondial a infracțiunilor împotriva mediului reprezintă o amenințare din ce în ce mai mare la adresa realizării Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă, a Acordului de la Paris și a Convenției privind diversitatea biologică, în special în țările în curs de dezvoltare; este preocupat de faptul că infracțiunile împotriva mediului rămân adesea nedepistate din cauza reticenței sau a aplicării ineficace a legii, în special în țările în curs de dezvoltare;
7. sprijină apelul lansat de ONU și de alte organizații internaționale pentru recunoașterea la nivel mondial a dreptului la un mediu sigur, curat, sănătos și durabil la nivelul ONU, care să implice obligația de a-i urmări penal pe cei care încalcă acest drept; solicită Uniunii să adapteze Carta drepturilor fundamentale a UE în acest scop; invită UE și statele membre să își intensifice eforturile în vederea realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) în contextul Deceniului de acțiune până în 2030, al Pactului verde și al Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2030;
8. întrucât UE ar trebui să promoveze un nivel ridicat de protecție a mediului pe propriul său teritoriu și să facă tot posibilul pentru a preveni daunele aduse mediului în țările terțe de întreprinderile care își au sediul în statele membre ale UE; recunoaște necesitatea de a institui un cadru obligatoriu și armonizat privind obligația de diligență la nivelul Uniunii, pentru a se asigura că acțiunile privind obligația de diligență nu se limitează strict la eforturile naționale la nivelul statelor membre, și le îndeamnă pe

acestea din urmă să depună eforturi pentru a institui acest cadru; reamintește că obligația de diligență este, în primul rând, un mecanism de prevenire și că întreprinderile în cauză ar trebui, înainte de toate, să identifice riscurile sau efectele negative potențiale sau reale și să adopte politici și măsuri pentru a le combate; subliniază că, în cazul în care o întreprindere provoacă sau contribuie la un efect negativ, ea ar trebui să îl remedieze și să își asume răspunderea pentru astfel de efecte; subliniază că răspunderea întreprinderilor, inclusiv în ceea ce privește prejudiciile legate de operațiunile unei întreprinderi, este necesară pentru a garanta că întreprinderile sunt incitate să își îndeplinească obligația de diligență și că această diligență este eficace;

9. reamintește că, potrivit Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) și Interpol, valoarea monetară a infracțiunilor împotriva mediului este cuprinsă între 70 și 213 miliarde USD pe an; subliniază că comerțul ilegal cu animale și produse forestiere afectează în principal țările în curs de dezvoltare; solicită UE să acorde mai mult sprijin acestor țări în combaterea traficului ilegal care afectează mediul, le lipsesc de surse suplimentare de venit și împiedică dezvoltarea lor socială și economică;
10. subliniază că populațiile din țările în curs de dezvoltare depind în mod direct de biodiversitate pentru securitatea lor alimentară, sanitară și economică; regretă că degradarea biodiversității ca urmare a infracțiunilor împotriva mediului și pierderea de resurse rezultată sporesc vulnerabilitatea acestora;
11. subliniază că, deși dreptul internațional al mediului a evoluat prin adoptarea de tratate și convenții, dreptul penal este în continuare insuficient pentru a preveni daunele ecologice grave; îndeamnă UE să asigure responsabilitatea și răspunderea în lupta împotriva infracțiunilor împotriva mediului și să facă din aceasta o prioritate politică strategică în cadrul cooperării judiciare internaționale, precum și pentru instituțiile UE și Conferința părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, în special prin consolidarea bunei guvernante în materie de mediu, prin promovarea respectării acordurilor multilaterale de mediu (AMM), inclusiv adoptarea de sancțiuni penale, prin promovarea schimbului de bune practici privind protecția mediului prin dialogul cu sectoarele private și publice, cu autoritățile locale din țările terțe și cu societatea civilă, precum și prin promovarea extinderii sferei de acțiune a Curții Penale Internaționale pentru a recunoaște infracțiunile care constituie ecocid în temeiul Tratatului de la Roma;
12. invită Comisia să ia în considerare o propunere de reformare a Directivei 2008/99/CE din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, pentru a extinde lista tipurilor de comportamente clasificate drept infracțiuni împotriva mediului și pentru a stabili un cadru minim de sancțiuni care să garanteze caracterul său disuasiv în întreaga Uniune;
13. salută Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 și prioritatea acordată protecției faunei și florei în cadrul negocierii acordurilor comerciale cu țările în curs de dezvoltare; reamintește angajamentul Comisiei de a revizui Planul de acțiune al UE în materie de combatere a traficului cu specii sălbatice de faună și floră, inclusiv a traficului ilegal de fildeș; solicită, în acest sens, includerea elefantului african, aflat pe cale de dispariție din cauza comerțului ilegal cu fildeș, în anexa 1 la Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES);

14. invită Comisia și statele membre să instituie sisteme de protecție pentru victimele daunelor aduse mediului și să se asigure că ele au acces deplin la justiție, la despăgubiri și la asistență, în contextul în care Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător (DRM) nu permite organizațiilor societății civile sau persoanelor fizice să depună plângeri împotriva întreprinderilor pentru presupuse încălcări ale directivei; solicită ca persoanele fizice și juridice afectate să aibă dreptul de a depune plângeri împotriva întreprinderilor în temeiul DRM; solicită, de asemenea, să se faciliteze acțiunile de reprezentare ale ONG-urilor în caz de încălcare a normelor de mediu de către întreprinderi;
15. subliniază că regimul UE privind răspunderea pentru mediul înconjurător trebuie să respecte coerența politicilor în favoarea dezvoltării (CPD) și principiul de a nu face rău;
16. salută propunerea Comisiei de a îmbunătăți punerea în aplicare a Convenției de la Aarhus și de a răspunde preocupărilor exprimate de Comitetul pentru examinarea respectării dispozițiilor Convenției de la Aarhus în ceea ce privește respectarea de către UE a obligațiilor sale internaționale în temeiul convenției;
17. invită Comisia și statele membre să promoveze ratificarea Convenției de la Aarhus în țările terțe și să joace un rol activ în cadrul Grupului operativ privind accesul la justiție pentru a face schimb de informații, de experiență și de bune practici în ceea ce privește jurisprudența relevantă cu țările terțe;
18. invită Comisia și statele membre să promoveze principiile Convenției de la Aarhus în cadrul organizațiilor internaționale și al proceselor internaționale legate de mediu;
19. reamintește că DRM este esențială pentru punerea în aplicare a principiului „poluatorul plătește”; regretă faptul că normele privind răspunderea nu au fost aplicate în mare măsură și că nu își pot îndeplini funcțiile compensatorii și preventive; consideră că, pentru a asigura respectarea efectivă a principiului „poluatorul plătește”, DRM ar trebui să stabilească un regim strict de răspundere pentru orice tip de daune aduse mediului sau de situație de pericol iminent pentru mediu, inclusiv în situațiile în care daunele sunt rezultatul unor activități autorizate în mod explicit sau în cazul în care daunele potențiale ale acestor acțiuni nu ar fi putut fi cunoscute în momentul desfășurării acțiunilor, și să prevadă imprescriptibilitatea procedurilor de sancționare;
20. consideră că responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI) și responsabilitatea de mediu a întreprinderilor (RMI) joacă un rol complementar în răspunderea pentru mediu, deoarece respectarea corespunzătoare a RSI și a RMI poate reduce riscul de a aduce daune mediului; invită Comisia să adopte, în consecință, o legislație ambițioasă privind un cadru obligatoriu al UE privind obligația de diligență; subliniază că o astfel de legislație ar trebui să se bazeze pe o abordare transversală în ceea ce privește materiile prime, să se aplice tuturor actorilor economici din lanțul de aprovizionare, inclusiv actorilor financiari, atât în amonte, cât și în aval, și să fie însoțită de un mecanism solid de raportare, divulgare și punere în aplicare, inclusiv de sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive în caz de nerespectare; reamintește totuși că această legislație trebuie să completeze legislația care stabilește un cadru obligatoriu privind răspunderea pentru mediul înconjurător a întreprinderilor din UE care își desfășoară activitatea în țări terțe; reiterează, de asemenea, necesitatea de a elabora standarde privind divulgarea obligatorie a informațiilor relevante de către întreprinderile care intră sub incidența

revizuirii Directivei 2014/95/UE din 22 octombrie 2014 privind raportarea nefinanciară, în special prin includerea unui mecanism de punere în aplicare și de sancționare care să sprijine cerințele de raportare;

21. consideră că, pentru a atinge un nivel ridicat de protecție a mediului, domeniul de aplicare al Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător ar trebui extins pentru a include orice tip de comportament care este dăunător sau creează un risc imediat pentru mediu, în special orice tip de risc iminent sau de deteriorare iminentă a apei și solului;
22. atrage atenția asupra obstacolelor care împiedică tragerea la răspundere a societăților holding pentru daunele aduse mediului, cum ar fi regimul răspunderii limitate, insolvența, barierele în calea accesului la justiție, întârzierile, incertitudinea cauzală și lipsa de precizie a criteriilor de evaluare a daunelor aduse mediului;
23. salută eforturile depuse de unele întreprinderi și corporații de prim rang pentru a pune în aplicare măsuri voluntare privind respectarea drepturilor omului și a standardelor de mediu; recunoaște, cu toate acestea, că eforturile voluntare nu sunt suficiente și că un cadru cuprinzător este vital pentru a combate infracțiunile împotriva mediului și pentru a proteja și garanta respectarea standardelor universale de mediu;
24. reamintește că cadrul de reglementare pentru corporațiile multinaționale este deficitar, deoarece normele consacrate în AMM nu sunt obligatorii pentru companiile multinaționale în temeiul dreptului internațional; reamintește, de asemenea, că nu există niciun instrument juridic al UE care să abordeze posibilitatea de a urmări penal în străinătate întreprinderi din UE pentru infracțiuni împotriva mediului sau pentru activități care produc daune mediului; subliniază, prin urmare, că actualul sistem de recurgere la legislațiile naționale este susceptibil să subestimeze gravitatea daunelor aduse mediului de către întreprinderi; solicită UE și statelor sale membre, din aceste motive, să asigure accesul la justiție, permițând victimelor să trimită întreprinderile-mamă în instanță în UE, în contextul în care multe sisteme juridice ale statului-gazdă sunt inadecvate;
25. solicită, de asemenea, un sprijin sporit pentru autoritățile locale și guvernele țărilor în curs de dezvoltare în ceea ce privește armonizarea legislației și a politicilor interne cu standardele internaționale de mediu, în efortul de a consolida aplicarea la nivel național a obligației de diligență și a răspunderii întreprinderilor în țările terțe;
26. consideră că toate statele membre ar trebui să stabilească regimuri de răspundere civilă obiectivă pentru a determina repararea oricărui prejudiciu direct cauzat persoanelor fizice ca urmare a daunelor aduse mediului de un operator; invită Comisia să prezinte o propunere legislativă în acest scop;
27. reamintește că, în temeiul actualei DRM, nu este posibilă impunerea răspunderii întreprinderii-mamă, al cărei efect secundar negativ este faptul că unele întreprinderi pot abuza de răspunderea lor limitată pentru a investi în industrii periculoase prin crearea unor entități juridice separate pentru a externaliza costurile de mediu, limitând astfel expunerea lor juridică și în materie de relațiile publice; consideră că UE trebuie să dezvolte o abordare incluzivă a răspunderii întreprinderilor; subliniază că răspunderea pentru mediul înconjurător a întreprinderilor ar trebui să fie legată de dimensiunea globală a proceselor de producție;

28. reamintește deficitul de guvernanță în lanțurile valorice mondiale; reiterează necesitatea unui cadru de reglementare comun care să tragă la răspundere întreprinderile; solicită UE să încurajeze întreprinderile-mamă să adopte abordări durabile și responsabile în ceea ce privește cooperarea lor cu țările terțe, în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile omului și mediul, și să se abțină de la adoptarea unor strategii de investiții care conduc direct la rezultate periculoase; insistă asupra necesității de a crea condiții de concurență echitabile pentru ca societățile și întreprinderile să respecte drepturile omului și standardele de mediu;
29. consideră că domeniul de aplicare al răspunderii stricte ar trebui extins la întreprinderile-mamă de-a lungul întregului lanț de aprovizionare, pentru a evita riscul de hazard moral, în conformitate cu și pe lângă principiul conform căruia întreprinderile din UE au obligația de diligență și de a proteja pentru a preveni daunele aduse mediului de filialele care își desfășoară activitatea în afara UE; îndeamnă Comisia să evalueze fezabilitatea adoptării unei astfel de măsuri; subliniază importanța includerii în acordurile comerciale ale UE a unor clauze care să asigure un nivel ridicat de protecție a mediului;
30. ia act de faptul că întreprinderile joacă un rol important în sistemul creat de DRM; consideră, cu toate acestea, că, având în vedere natura administrativă a DRM, autoritățile administrative joacă un rol esențial în luarea inițiativei și în reacția rapidă atunci când sunt depistate daune aduse mediului, precum și în luarea de măsuri adecvate pentru a preveni daunele viitoare;
31. reamintește că insolvența subminează grav efectul disuasiv al DRM în ceea ce privește prevenirea daunelor aduse mediului; reamintește că, până în prezent, nu există nicio obligație formală de a furniza garanții financiare în temeiul DRM; solicită, în acest context, dezvoltarea unui cadru armonizat de garanții de solvabilitate obligatorii pentru a acoperi obligațiile prevăzute de DRM pentru întreprinderi în caz de insolvență pentru a accentua efectul preventiv al directivei și pentru a căuta o combinație optimă între viitoarea legislație a UE privind obligația de diligență în materie de mediu și regimurile administrative, civile și penale de asigurare a aplicării legii, cu scopul de a contracara efectele negative asupra mediului;
32. reamintește că, în prezent, este în curs de negociere la ONU un sistem privind răspunderea întreprinderilor pentru încălcările drepturilor omului, în cadrul grupului de lucru interguvernamental deschis al CDO privind societățile transnaționale și alte întreprinderi din perspectiva drepturilor omului (GLIGD); regretă totuși că Comisia nu a primit un mandat din partea Consiliului pentru a derula negocieri în numele UE privind participarea sa la GLIGD; solicită încă o dată UE și statelor sale membre să se implice activ și constructiv în acest proces, pentru a adopta un tratat ONU obligatoriu și executoriu privind întreprinderile și drepturile omului;
33. subliniază necesitatea de a îmbunătăți accesul la justiție pentru victimele efectelor negative asupra mediului, și anume prin acțiuni colective, acțiuni de reprezentare și mecanisme reparatorii, și solicită evaluarea acestor opțiuni în conformitate cu Principiile directoare privind afacerile și drepturile omului și în temeiul unui tratat al ONU cu caracter obligatoriu și executoriu privind întreprinderile și drepturile omului; reamintește rolul pozitiv al viitoarei legislații privind obligația de diligență în ceea ce privește instituirea unor mecanisme care să garanteze accesul efectiv al victimelor

daunelor aduse mediului din țările terțe la protecția jurisdicțională oferită de statele membre în cazul în care activitățile dăunătoare au fost desfășurate de întreprinderi care își au sediul într-un stat membru sau de persoane juridice controlate de aceste întreprinderi;

34. subliniază rolul-cheie al ONG-urilor active în domeniul mediului în sensibilizarea opiniei publice și în inițierea de acțiuni în justiție; subliniază, prin urmare, necesitatea de a îmbunătăți accesul ONG-urilor la justiție, în special în cazul unei poluări la scară largă, inclusiv prin eliminarea barierelor financiare din calea litigiilor, pentru a iniția acțiuni în justiție în temeiul DRM; regretă, în general, că majoritatea principalelor AMM-uri dintre state nu includ dispoziții privind răspunderea internațională pentru mediul înconjurător; invită, din aceste motive, Uniunea și statele sale membre să încurajeze crearea unei autorități internaționale independente în domeniul răspunderii pentru mediul înconjurător;
35. reamintește că răspunderea pentru mediul înconjurător ar trebui să fie pusă în aplicare și respectată în mod corespunzător pentru a proteja mai bine resursele biodiversității și pentru a se asigura că orice conversie ilegală a habitatelor este inversată și că costurile de refacere sunt suportate de entitățile responsabile; subliniază, în acest context, că DRM stabilește o listă exhaustivă de activități care pot atrage răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului, pe lângă daunele aduse biodiversității; subliniază că această abordare limitează în mod semnificativ aplicarea principiului „poluatorul plătește”; solicită introducerea unei responsabilități pentru toate întreprinderile și pentru orice daune aduse mediului, în special atunci când daunele sunt din vina întreprinderii sau sunt cauzate de o neglijență gravă a acesteia; subliniază, în sens mai larg, că dreptul internațional a evoluat pentru a integra noi concepte, cum ar fi „patrimoniul comun al umanității”, „dezvoltarea durabilă” și „generațiile viitoare”, dar subliniază că nu există niciun mecanism internațional permanent de monitorizare și tratare a daunelor aduse mediului sau a distrugerii acestuia în caz de alterare semnificativă și durabilă a bunurilor comune sau a serviciilor ecosistemice mondiale; invită, în acest scop, UE și statele sale membre să sprijine o schimbare de paradigmă pentru a include ecocidul și dreptul generațiilor viitoare în dreptul internațional al mediului;
36. reamintește că există doar un singur ocean și că, având în vedere serviciile pe care le oferă întregii umanități, el este un bun comun; reamintește că partea 12 din Convenția ONU asupra dreptului mării conferă statelor drepturi suverane asupra zonelor lor economice exclusive și libertatea de navigație în afara zonelor aflate sub jurisdicție; reamintește totuși că acest lucru nu scutește statele și, prin urmare, actorii naționali – în special întreprinderile care își desfășoară activitatea pe mare – de responsabilitatea care le incumbă pentru conservarea ecosistemelor marine și costiere; subliniază, în acest sens, importanța asigurării răspunderii de mediu a întreprinderilor pentru riscurile asociate exploatarea resurselor marine și transportului maritim în apele țărilor în curs de dezvoltare;
37. solicită stabilirea unor norme clare privind răspunderea importatorilor, a prelucrătorilor și a comercianților cu amănuntul pentru a asigura legalitatea și transparența deplină a lanțului de aprovizionare al tuturor produselor agricole de bază, astfel încât să se prevină distrugerea habitatelor naturale în interiorul și în afara UE;

38. ia act de faptul că definiția daunelor aduse mediului prevăzută în DRM împiedică protecția eficace a mediului prin separarea artificială a daunelor aduse speciilor și habitatelor naturale protejate, a daunelor aduse apelor și a daunelor aduse solului; solicită ca definiția daunelor aduse mediului să fie modificată pentru a adopta o abordare mai holistică;
39. sprijină punerea corectă în aplicare a DRM, încurajând statele membre să înregistreze date privind incidentele care intră sub incidența directivei, să publice registrele referitoare la directivă și să colecteze datele necesare pentru a atesta aplicarea eficace și eficientă a directivei în țara lor;
40. constată că pragul de „importanță” necesar pentru ca daunele să intre în domeniul de aplicare al directivei s-a dovedit a fi prea ridicat în practică pentru a permite o protecție suficientă a mediului; solicită eliminarea acestui prag sau clarificarea sa pentru a elimina barierele din calea protecției mediului;
41. subliniază necesitatea de a sprijini societatea civilă și actorii locali din țările terțe și din țările în curs de dezvoltare în ceea ce privește tragerea la răspundere a autorităților guvernamentale pentru daunele de mediu tolerate sau aprobate de stat, cauzate de întreprinderi private și de stat, în special prin asigurarea implicării timpurii și constante a comunităților locale și a unor canale accesibile de raportare a riscurilor de mediu;
42. subliniază, în special, rolul esențial al apărătorilor mediului și al organizațiilor societății civile din țările în curs de dezvoltare în prevenirea și combaterea acțiunilor dăunătoare mediului; reamintește că acești actori se pot confrunta cu numeroase violențe fizice și psihologice, menite să le reprime acțiunile; invită Comisia să consolideze cadrul de protecție a acestora, în special prin adoptarea unor măsuri juridice specifice care să definească apărătorii mediului, în special prin intermediul instrumentelor financiare pentru ajutorul pentru dezvoltare, pentru a le garanta drepturile și a sublinia rolul acestora în protecția, conservarea și refacerea mediului.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

Data adoptării	7.12.2020
Rezultatul votului final	+: 13 -: 10 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Norbert Neuser, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Christian Sagartz, Marc Tarabella, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Membri supleanți prezenți la votul final	Barry Andrews, María Soraya Rodríguez Ramos, Caroline Roose

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

13	+
S&D	Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Norbert Neuser, Marc Tarabella
RENEW	Barry Andrews, Catherine Chabaud, María Soraya Rodríguez Ramos
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Caroline Roose
EUL/NGL	Miguel Urbán Crespo
NI	Antoni Comín i Oliveres

10	-
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok
ECR	Ryszard Czarnecki

2	0
RENEW	Jan-Christoph Oetjen
ID	Dominique Bilde

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri

29.1.2021

AVIZ AL COMISIEI PENTRU MEDIU, SĂNĂTATE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ ALIMENTARĂ

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

referitor la răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului
(2020/2027(INI))

Raportor pentru aviz: Pascal Canfin

SUGESTII

Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât Pactul verde european stabilește obiectivul ambițios de a reduce poluarea la zero, care trebuie realizat printr-o strategie transversală de protejare a sănătății cetățenilor împotriva degradării mediului și a poluării și solicită, în același timp, o tranziție justă, care să nu lase pe nimeni în urmă;
- B. întrucât daunele aduse mediului, produsele chimice periculoase și nocive și schimbările climatice generează riscuri semnificative pentru sănătatea umană din cauza poluării aerului, a solului și a apei;
- C. întrucât Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător (DRM) stabilește „un cadru de răspundere pentru daunele aduse mediului întemeiat pe principiul «poluatorul plătește», pentru a preveni și a repara daunele aduse mediului”, și obligația de a preveni daunele;
- D. întrucât DRM completează principalele acte legislative ale UE în materie de mediu, de care este legată în mod direct sau indirect;
- E. întrucât un cadru european de răspundere pentru mediul înconjurător ar trebui să încurajeze cooperarea și condițiile de concurență echitabile; întrucât DRM coexistă cu alte instrumente și dispoziții privind răspunderea, atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre;
- F. întrucât incidentele care atrag răspunderea în temeiul DRM pot declanșa, de asemenea, în paralel, proceduri penale, civile sau administrative;
- G. întrucât Agenția Europeană de Mediu analizează în prezent modul în care riscurile de

mediu și beneficiile ecologice sunt repartizate în cadrul societății; întrucât datele recente indică faptul că regiunile europene mai sărace sunt mai susceptibile să fie expuse riscurilor ecologice pentru sănătate, la niveluri care au o incidență negativă asupra sănătății, adesea pentru mai multe generații;

- H. întrucât inegalitatea ecologică este un factor de inegalitate în materie de sănătate, care generează sentimente de nedreptate și de abandon în rândul populațiilor vulnerabile;
- I. întrucât Acordul de la Paris din 2015 privind schimbările climatice subliniază că este important să se țină seama de drepturile persoanelor vulnerabile; întrucât Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului a publicat recent Principiile-cadru privind drepturile omului și mediul, care clarifică obligațiile statelor membre ale ONU în materie de drepturi ale omului referitoare la un mediu curat, sănătos și durabil și asigurarea protecției împotriva discriminării în legătură cu utilizarea acestui mediu;
1. consideră că, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, întreprinderile ar trebui să suporte integral costurile societale ale daunelor ecologice pe care le cauzează în mod direct, pentru a se asigura că ele dispun de stimulente pentru a internaliza externalitățile de mediu și pentru a evita externalizarea acestor costuri; consideră, de asemenea, că sancțiunile sunt mijloace importante de descurajare împotriva neglijenței față de mediu, care împiedică daunele aduse mediului;
 2. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la efectele nefaste ale infracțiunilor împotriva mediului, printre altele, asupra biodiversității, sistemului climatic și, în special, a sănătății umane;
 3. reamintește că infracțiunile în materie de poluare, în special deversările ilegale de substanțe și de deșeuri, contaminează solurile, culturile, apa și ecosistemele terestre și marine, producând daune habitatelor, florei și faunei și modificând totodată lanțul alimentar; subliniază, în acest sens, creșterea numărului de cazuri de încălcare a legislației legate de poluarea maritimă și marină și dificultățile de monitorizare și de identificare a acestor practici pe mare, în special a deversărilor ilegale în mare a deșeurilor, a containerelor, precum și a apelor reziduale rezultate din spălarea rezervoarelor și a uleiului utilizat de nave, pentru a fi scutite de costurile corespunzătoare tratării; solicită, prin urmare, consolidarea măsurilor de control, de exemplu, prin intermediul sistemelor de observare prin satelit;
 4. salută faptul că un număr din ce în ce mai mare de întreprinderi din UE urmăresc obiectivul de a crea valoare durabilă și invită toate întreprinderile să adopte o abordare trilaterală, acordând o atenție egală oamenilor, planetei și profitului, precum și rezultatelor obținute pe plan economic, social și de mediu; invită Comisia să includă aceste obiective în legislația relevantă și invită statele membre să urmărească de urgență acest obiectiv atunci când pun în aplicare legislația în vigoare;
 5. recunoaște că tranziția către metode de producție mai sustenabile și mai ecologice poate să fie un proces îndelungat și costisitor pentru întreprinderi și subliniază importanța securității juridice și a previzibilității pentru întreprinderile vizate;
 6. regretă ratele scăzute de detectare, de anchetare, de urmărire penală și de condamnare pentru infracțiunile împotriva mediului și daunele aduse acestuia, precum și nivelul

scăzut al amenzilor și sancțiunilor aplicate, și diferențele mari dintre statele membre și lacunele în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației în vigoare; invită Comisia să identifice cauzele și să propună măsuri legislative cuprinzătoare pentru a îmbunătăți aplicarea dreptului administrativ, civil și penal pentru a proteja mai bine mediul;

7. consideră, de asemenea, că este deosebit de necesar să existe, la nivelul Uniunii, un cadru obligatoriu în materie de răspundere, coerent și complet, pentru a contribui la realizarea Pactului verde european, a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU și a obiectivelor Acordului de la Paris;
8. îndeamnă Comisia să prezinte un calendar legislativ revizuit și accelerat pentru revizuirea DRM, precum și a Directivei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal;
9. solicită actualizarea domeniului de aplicare al Directivei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, pentru a se asigura că aceasta acoperă toată legislația relevantă în domeniul mediului, ținând seama de noile caracteristici și tendințe ale infracțiunilor împotriva mediului;
10. ia act de faptul că sancțiunile penale, în sine, adesea nu sunt suficient de eficiente, deși pot conduce la împiedicarea infracțiunilor de mediu și la inițierea unor acțiuni penale și chiar, în unele cazuri, la respingerea unui număr mare de cazuri de mediu, în special în statele membre în care entitățile corporative stabilite nu au răspundere penală; constată, de asemenea, că, în multe state membre, sancțiunile financiare administrative sunt utilizate din ce în ce mai mult; invită, prin urmare, Comisia și statele membre să faciliteze accesul la justiție și să ofere mediere și căi de atac eficiente victimelor daunelor aduse mediului și invită statele membre să recurgă la amenzi administrative pentru încălcările mai puțin grave, ca instrument complementar sancțiunilor penale pentru încălcările mai grave, luând, în același timp, toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestor sancțiuni;
11. invită statele membre să se asigure că directiva în vigoare este pusă în aplicare în mod coerent și invită Comisia să ofere clarificări și orientări suplimentare cu privire la principalii termeni juridici utilizați în Directiva privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal (de exemplu, „daune semnificative”, „cantitate care nu poate fi neglijată”, „cantitate neglijabilă” și „impact neglijabil”, „activitate periculoasă” și „deteriorare semnificativă”);
12. constată că datele și statisticile privind infracțiunile împotriva mediului și măsurile de asigurare a respectării legislației în statele membre sunt foarte limitate, fragmentate și inconsecvente; solicită, prin urmare, ca Directiva privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal să includă cerințe pentru statele membre în materie de colectare, publicare și raportare a datelor, utilizând totodată sinergiile cu obligațiile de raportare existente, și invită, de asemenea, Comisia să încurajeze statele membre să aplice sancțiuni eficiente în caz de neraportare și să faciliteze acest proces;
13. consideră că normele actuale din Directiva privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal nu au permis respectarea acquis-ului în domeniul mediului și nu oferă condiții de concurență echitabile;

14. invită Comisia să consolideze în mod considerabil nivelul sancțiunilor penale impuse în temeiul Directivei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, abordând totodată rolul formelor grave de criminalitate organizată în ceea ce privește daunele aduse mediului, inclusiv prin stabilirea unor niveluri minime de sancțiuni;
15. invită Comisia să asigure aplicarea sancțiunilor prevăzute de Directiva privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal;
16. invită, în acest sens, Comisia să verifice că sancțiunile penale instituite în temeiul Directivei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal sunt disuasive și să asigure respectarea lor, subliniind în același timp că, pentru a garanta acest lucru, ratele scăzute de detectare și de asigurare a respectării normelor vor impune sancțiuni mai severe; invită, de asemenea, Comisia să publice orientări în atenția statelor membre cu privire la ceea ce constituie „sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare”, precum și orientări și recomandări privind punerea în aplicare efectivă;
17. invită Comisia să elaboreze o clasificare armonizată a infracțiunilor împotriva mediului și a daunelor aduse mediului, împreună cu o clasificare prestabilită a sancțiunilor adecvate, cu scopul de a oferi orientări autorităților naționale competente și procurorilor cu privire la aplicarea sancțiunilor stabilite conform Directivei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal;
18. consideră că în Directiva privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal ar putea fi inclusă o dispoziție care să facă o trimitere încrucișată la Directiva privind confiscarea, cu scopul de a accentua importanța măsurilor de confiscare și indisponibilizare în contextul infracțiunilor împotriva mediului;
19. solicită, de asemenea, stabilirea unor standarde minime pentru autoritățile naționale în ceea ce privește frecvența și calitatea controalelor efectuate asupra operatorilor și invită Comisia și statele membre să încurajeze auditurile independente ale operatorilor;
20. consideră că Comisia ar trebui să le propună judecătorilor și practicienilor din domeniul dreptului formării specifice cu privire particularitățile legislației în domeniul mediului și al infracțiunilor împotriva mediului la nivelul UE și la nivel național și că rețelele de practicieni care doresc să ofere formare membrilor lor ar trebui să fie încurajate să facă acest lucru;
21. regretă că punerea în aplicare a DRM de către statele membre nu a fost coordonată, armonizată și eficace, ceea ce a condus la deficiențe în punerea în aplicare, la variații importante între statele membre și la condiții de concurență inechitabile pentru operatori, inclusiv în cazurile în care poluatorul intră în insolvență sau în faliment;
22. observă cu îngrijorare că Raportul din 2016 al Comisiei referitor la punerea în aplicare a DRM a conchis că 11 state membre nu au raportat din 2007 niciun incident care să fi provocat daune în sensul DRM și a prevăzut că acest lucru „se poate explica prin faptul că se ocupă de cazuri exclusiv în cadrul sistemului lor național”; îndeamnă, prin urmare, Comisia să își asume responsabilitatea pentru punerea în aplicare efectivă a directivei și solicită ca DRM să fie revizuită cât mai curând posibil și transformată într-un regulament;
23. consideră că este necesar ca nu numai întreprinderile, ca persoane juridice, ci și

- consiliile de administrație să fie trase la răspundere pentru daunele pe care le cauzează mediului; invită Comisia să evalueze necesitatea unor garanții financiare obligatorii din partea tuturor operatorilor care desfășoară activități care ar putea prezenta riscuri pentru mediu;
24. invită Comisia să includă în revizuirea DRM daunele aduse sănătății umane și mediului de poluarea atmosferică, deoarece acest lucru ar putea crește nivelurile de prevenire și precauție;
 25. ia act de faptul că regimurile de răspundere în ceea ce privește poluarea difuză din legislația UE sunt fragmentate; invită Comisia să evalueze aspectele legate de poluarea difuză;
 26. este preocupat, de asemenea, de punerea în aplicare mai eficace a principiului „poluatorul plătește” în DRM; solicită, prin urmare, ca domeniul de aplicare al răspunderii stricte al directivei să fie extins pentru a acoperi toate daunele grave aduse mediului și sănătății umane;
 27. consideră că, pentru a asigura o aplicare mai coerentă, este esențial ca Comisia să ofere clarificări și orientări mai bune cu privire la principalii termeni juridici utilizați în DRM, în special pragul de „daune semnificative”; subliniază că DRM trebuie să fie aliniată la Directiva privind habitatele pentru a garanta că starea de conservare a habitatelor și speciilor protejate este favorabilă;
 28. consideră că instituțiile comunitare și autoritățile naționale ar trebui să promoveze dialogul structurat cu operatorii economici, pentru a facilita respectarea unui cadru legislativ complex și în schimbare; subliniază că întreprinderile au nevoie de securitate juridică sub formă de consiliere și informare, înainte ca reglementările în domeniul mediului să intre în vigoare;
 29. încurajează Comisia să creeze stimulente pentru ca întreprinderile să pună în aplicare în mod voluntar politici de sustenabilitate care să meargă dincolo de normele în materie de mediu și de biodiversitate stabilite prin lege, pentru a evalua aceste politici, a identifica bunele practici și a le dea drept exemplu altor întreprinderi;
 30. solicită eliminarea opțiunilor de invocare a „apărării bazate pe autorizație” și a „apărării bazate pe stadiul actual al tehnologiei” în temeiul DRM, pentru a promova principiul „poluatorul plătește”, principiile prevenirii și precauției, precum și responsabilitatea corporativă, îmbunătățind, în același timp, eficacitatea directivei DRM revizuite;
 31. solicită UE să ia în considerare faptul că întreprinderile care primesc ajutor de stat sau care sunt implicate în achiziții publice se angajează să prevină și să remedieze daunele aduse mediului;
 32. consideră că întreprinderile condamnate pentru infracțiuni împotriva mediului nu ar trebui să poată beneficia de niciuna dintre măsurile prevăzute pentru entitățile înscrise în registrul de transparență; sugerează, în acest sens, că domeniul de aplicare și codul de conduită al registrului de transparență ar trebui revizuite pentru a include dispoziții privind eliminarea întreprinderilor condamnate pentru infracțiuni împotriva mediului;
 33. recunoaște valoarea intrinsecă a mediului și a ecosistemelor, precum și dreptul acestora

la o protecție eficace; condamnă orice formă de hărțuire, violență sau intimidare împotriva oricăreia dintre părțile implicate;

34. solicită Ombudsmanului European să se concentreze mai mult asupra chestiunilor legate de acquis-ul în domeniul mediului;
35. este preocupat de faptul că infracțiunile împotriva mediului ar putea cauza daune ireversibile mediului, biodiversității și sănătății umane și că acestea constituie al patrulea cel mai important domeniu de activitate infracțională la nivel mondial, convergând cu alte forme de criminalitate internațională și reprezentând o amenințare din ce în ce mai mare; îndeamnă, prin urmare, Comisia și statele membre să acorde prioritate combaterii infracțiunilor împotriva mediului în cadrul cooperării judiciare internaționale;
36. invită Comisia să creeze un cadru solid la nivelul Uniunii Europene pentru a aborda infracțiunile împotriva mediului în legislația relevantă a UE și invită Comisia și statele membre să se implice activ în forurile bilaterale și multilaterale cu scopul de a asigura condiții de concurență echitabile ambițioase la nivel mondial și, eventual, a încheia un acord pentru a combate infracțiunile împotriva mediului și a îmbunătăți activitățile de sensibilizare; invită Europol să actualizeze studiul comandat în 2015 privind corelația dintre infracțiunile în domeniul mediului și criminalitatea transnațională organizată și să furnizeze în mod regulat date actualizate privind situația;
37. reamintește că daunele aduse mediului nu au frontiere; consideră, prin urmare, că este esențial să se instituie o mai bună cooperare transfrontalieră în ceea ce privește informațiile operative, prevenirea, combaterea și eliminarea infracțiunilor împotriva mediului, printre altele prin stabilirea posibilității de a urmări penal infracțiunile în comun și simultan în mai multe state membre; subliniază, de asemenea, că este important să se consolideze rețeaua Europol de combatere a infracțiunilor împotriva mediului (EnviCrimeNet) la nivel național și la nivelul UE pentru a permite desfășurarea unor anchete independente și eficiente în vederea combaterii infracțiunilor împotriva mediului care afectează negativ biodiversitatea și sănătatea umană, inclusiv ecocidul;
38. invită Comisia, Europol și Eurojust să ofere sprijin și o structură mai instituționalizată pentru rețelele de profesioniști existente și să consolideze anchetele și urmărirea penală a infracțiunilor împotriva mediului;
39. solicită o mai mare claritate în ceea ce privește participarea și accesul la justiție al organizațiilor neguvernamentale (ONG) în punerea în aplicare a Directivei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal;
40. salută propunerea legislativă a Comisiei de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1367/2006 (COM(2020)0642) pentru a permite un control public mai bun al actelor UE care afectează mediul; invită, în acest sens, Consiliul, în calitate sa de colegiutor pentru punerea în aplicare efectivă a celui de-al treilea pilon al Convenției de la Aarhus, să garanteze accesul la justiție al persoanelor fizice și al ONG-urilor pentru acțiuni de reprezentare pentru a le permite să intenteze proces în mod direct unui operator potențial care este responsabil pentru daune aduse mediului;
41. invită Uniunea să depună eforturi în vederea recunoașterii la nivel european și

internațional a dreptului la un mediu sănătos;

42. ia act de angajamentul tot mai mare al statelor membre de a acționa în direcția recunoașterii ecocidului la nivel național și internațional; solicită Comisiei să studieze relevanța acestuia pentru legislația UE și pentru diplomația UE;
43. invită Comisia și statele membre să sensibilizeze și să promoveze soluții pentru protecția drepturilor de mediu și recunoașterea ecocidului în dreptul internațional, care să ia în considerare riscurile pe care le prezintă caracterul transfrontalier al daunelor aduse mediului și al formelor grave de criminalitate organizată;
44. este de părere că garantarea răspunderii pentru daunele aduse mediului, însoțită de o legislație relevantă, va contribui la creșterea sustenabilității întreprinderilor din UE pe termen lung; invită, prin urmare, Comisia să prezinte o propunere legislativă privind obligația minimă de diligență a întreprinderilor pentru a obliga întreprinderile să identifice, să atenueze, să prevină și să monitorizeze efectele negative asupra mediului în cadrul lanțului lor de aprovizionare, ținând seama, în același timp, de cerințele privind diligența necesară convenite la nivel internațional, cum ar fi Orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică pentru întreprinderile multinaționale;
45. salută, de asemenea, numărul tot mai mare de cerințe de raportare și cu privire la aspectele nefinanciare; observă totuși că, până în prezent, raportarea cu privire la aspectele nefinanciare nu este o obligație legală clară; invită Comisia să pună accentul pe asigurarea respectării acestor cerințe de raportare, în caz de neexecutare, în cadrul viitoarei revizuirii a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare;
46. invită Comisia să mențină condiții de concurență echitabile în dispozițiile privind mediul din toate acordurile comerciale ale UE și să se asigure că dispozițiile în materie de mediu fac obiectul unor mecanisme de aplicare obligatorie consolidate; solicită ca părțile contractante la acord să garanteze un nivel ridicat de protecție a mediului;
47. observă că există un cadru național¹ care permite ca rezultatele studiilor geologice și hidrogeologice legate de activitățile industriale să fie păstrate confidențiale timp de mai mulți ani și că acest lucru a condus la o poluare semnificativă a surselor de apă potabilă; subliniază că informațiile legate de efectele previzibile asupra sănătății umane, a sănătății animale sau a mediului nu ar trebui tratate în mod confidențial și că acestea trebuie făcute publice fără întârziere, pentru a putea stabili cauzalitatea dintre operațiune și consecințe, a remedia situația și a aplica în mod adecvat principiul „poluatorul plătește”; îndeamnă statul membru în cauză să modifice cadrul său național în consecință.

¹ Decretul nr. 22/2015 de punere în aplicare a Legii nr. 569/2007 Coll., privind lucrările geologice (Slovacia), care a autorizat păstrarea confidențialității asupra rezultatelor studiului pentru o perioadă de până la 10 ani și a condus la o catastrofă ecologică în vestul Slovaciei.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

Data adoptării	27.1.2021
Rezultatul votului final	+ : 58 - : 15 0 : 6
Membri titulari prezenți la votul final	Nikos Androulakis, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurelia Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Andreas Glück, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ștefan Motreanu, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooker, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sjøgaard-Lidell, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Membri supleanți prezenți la votul final	Hildegard Bentele, Manuel Bompard
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Veronika Vrecionová

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

58	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Esther de Lange, Peter Liese, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Dan-Ștefan Motreanu, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Christine Schneider, Edina Tóth, Michal Wiezik
Renew	Pascal Canfin, Martin Hojsík, Karin Karlsbro, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir
S&D	Nikos Androulakis, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

15	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Joanna Kopcińska, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Anna Zalewska
ID	Simona Baldassarre, Marco Dreosto, Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer, Luisa Regimenti, Silvia Sardone
PPE	Jessica Polfjärd, Pernille Weiss

6	0
ID	Aurelia Beigneux, Catherine Griset, Joëlle Mélin
Renew	Andreas Glück, Jan Huitema, Linea Sogaard-Lidell

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri

16.12.2020

AVIZ AL COMISIEI PENTRU LIBERTĂȚI CIVILE, JUSTIȚIE ȘI AFACERI INTERNE

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

referitor la răspunderea întreprinderilor pentru daunele aduse mediului
(2020/2027(INI))

Raportoare pentru aviz: Saskia Bricmont

SUGESTII

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. reamintește că, în conformitate cu articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale a UE, protecția mediului este un drept fundamental, așa cum a fost confirmat de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene¹; consideră că un mediu curat și nepoluat este esențial pentru dezvoltarea umană; subliniază că un nivel ridicat de protecție a mediului și îmbunătățirea calității acestuia trebuie să fie integrate în politicile Uniunii;
2. consideră că degradarea actuală a mediului are consecințe ample și de durată pentru o gamă largă de drepturi ale omului, inclusiv dreptul la viață, libertate și sănătate; reamintește că daunele aduse ecosistemelor și mediului afectează dezvoltarea sustenabilă și accesul la resurse naturale și riscă să provoace boli, alte catastrofe ecologice, schimbări climatice ireversibile, contaminarea lanțului alimentar și reducerea speranței de viață;
3. subliniază că infracțiunile împotriva mediului subminează statul de drept, pun în pericol pacea și securitatea și îngreunează mult instituirea unui spațiu de libertate, securitate și justiție;
4. consideră că măsurile cuprinzătoare și eficiente de prevenire și sancțiunile penale disuasive și proporționale sunt factori importanți care descurajează daunele aduse mediului; regretă ratele scăzute de depistare, investigare, urmărire penală și condamnare a infracțiunilor împotriva mediului; consideră că daunele aduse mediului trebuie compensate;
5. regretă că directivele UE care urmăresc să stabilească răspunderea penală a persoanelor

¹ A se vedea, de exemplu, cauza C-24/19 sau cauza C-594/18 P a CJUE.

juridice pentru infracțiuni împotriva mediului nu au fost puse eficient în aplicare²; subliniază rolul important pe care îl au instrumentele juridice fără caracter obligatoriu, cum ar fi documentele de orientare referitoare la interpretarea termenilor juridici folosiți în directive, evaluarea daunelor sau informațiile privind practicile de sancționare aplicate în statele membre și compararea lor, pentru creșterea eficienței punerii în aplicare a directivelor; accentuează că trebuie introduse măsuri de reglementare mult mai rapide și mai stricte în statele membre, optându-se, dacă este cazul, pentru un regulament în locul unei directive, cu norme direct aplicabile care să însoțească politica privind noul Pact verde, pe care UE o consideră o prioritate absolută în prezent;

6. atrage atenția că aceste acte legislative trebuie actualizate după o evaluare aprofundată a impactului și că trebuie asigurată cu adevărat respectarea legislației existente;
7. invită Comisia și statele membre să aloce resurse financiare și umane adecvate pentru a preveni, investiga și urmări penal infracțiunile împotriva mediului și să asigure un nivel ridicat de specializare și competențe ale autorităților implicate, inclusiv în cazul procurorilor și judecătorilor, pentru a putea urmări penal și sancționa mai eficient infracțiunile împotriva mediului; invită, în acest sens, statele membre să înființeze sau să consolideze unități specializate în cadrul serviciilor lor naționale de poliție, la nivelurile adecvate, pentru investigarea infracțiunilor împotriva mediului; invită, de asemenea, Comisia și statele membre să se asigure că toate statele membre au proceduri adecvate de gestionare a crizelor de mediu, atât la nivel național, cât și la nivel transnațional;
8. îndeamnă Comisia și Consiliul să considere infracțiunile împotriva mediului o prioritate; invită Comisia să facă uz deplin de articolul 83 alineatul (2) din TFUE și să ia în considerare posibilitatea adoptării unei directive-cadru generale privind infracțiunile împotriva mediului și a unor sancțiuni eficiente și proporționale, care să definească comportamentele care trebuie pedepsite, natura încălcărilor, tipurile de infracțiuni, regimurile de despăgubire, măsurile de refacere a mediului și sancțiunile, inclusiv răspunderea generală a persoanelor juridice și fizice; invită Comisia să evalueze posibilitatea de a include infracțiunile împotriva mediului printre categoriile de infracțiuni prevăzute la articolul 83 alineatul (1) din TFUE;
9. salută angajamentul Comisiei de a prezenta o propunere legislativă privind obligația de diligență necesară în lanțurile de aprovizionare globale; recunoaște că practicile nesustenabile și lipsa de ambiție în materie de protecție a mediului în cadrul companiilor reprezintă un obstacol în calea realizării obiectivelor stabilite prin obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) ale ONU, în special a obiectivelor 3, 9, 12, 13, 14 și 15; subliniază că este nevoie de politici interne și guvernanta în materie de mediu în companii, care să fie transparente, responsabile și ambițioase și că este important să existe o echipă consolidată și înalt calificată care să monitorizeze aceste politici de mediu și să asigure aplicarea lor, punându-se accentul pe măsurile de prevenire;
10. își exprimă îngrijorarea cu privire la numărul mare de infracțiuni împotriva mediului, estimările combinate ale OCDE, ale Biroului ONU pentru Droguri și Criminalitate

² Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediu înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, Directiva 2008/99/CE privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și Directiva 2009/123/CE de modificare a Directivei 2005/35/CE.

(UNODC), ale Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) și ale Interpol privind valoarea monetară a tuturor infracțiunilor împotriva mediului prezentând acest tip de infracțiune ca fiind a patra cea mai importantă categorie de infracțiuni internaționale, traficul și gestionarea ilegală a deșeurilor fiind primele pe lista infracțiunilor împotriva mediului; recunoaște legătura directă sau indirectă dintre infracțiunile împotriva mediului și crima organizată transnațională și corupție³, astfel de infracțiuni împotriva mediului, care iau în general forma „criminalității corporative”, deschizând larg calea către infiltrarea mafiei în economia legală; avertizează cu privire la riscul unor noi tentative de infiltrare a grupurilor infracționale organizate, având în vedere oportunitățile suplimentare de finanțare din partea UE oferite întreprinderilor pentru redresarea post-pandemie; invită Europol să actualizeze studiul realizat în 2015⁴ și să furnizeze cu regularitate date actualizate; atrage atenția că înghețarea și confiscarea produselor infracțiunilor, inclusiv ale infracțiunilor împotriva mediului, sunt mijloace esențiale de combatere a criminalității organizate și subliniază că este important ca aceste produse să fie folosite și în scopuri sociale pentru a repara daunele produse și a ameliora mediul;

11. invită Comisia, Europol și Eurojust să ofere în continuare sprijin financiar, uman și tehnic, precum și o structură mai eficientă și instituționalizată rețelelor existente de practicieni, autorități de asigurare transfrontalieră a aplicării legii, agenții de mediu și procurori specializați, cum ar fi Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu (ENPE) și Forumul Uniunii Europene al Judecătorilor pentru Mediu (EUFJE), cu participarea tuturor statelor membre ale UE, inclusiv prin crearea de rețele în care procurorii și judecătorii specializați în infracțiunile împotriva mediului să poată face schimb de experiență și să își poată acorda asistență reciprocă, în vederea combaterii cu mai mare eficiență a criminalității de acest tip; solicită să se consolideze acțiunile rețelei EnviCrimeNet din cadrul Europol; invită Europol și Eurojust să consolideze documentarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor împotriva mediului; subliniază că este important să se investească în resurse financiare și de personal adecvate pentru Europol și Eurojust;
12. invită Europol să înființeze o unitate specializată competentă pentru colectarea, stocarea, prelucrarea, analizarea și schimbul de informații, cu scopul de a sprijini statele membre și de a crește capacitatea lor de a preveni, depista și investiga infracțiunile împotriva mediului;
13. subliniază importanța (e-)formării actorilor responsabili cu asigurarea respectării legii în ceea ce privește infracțiunile împotriva mediului și invită CEPOL să își intensifice acțiunile de formare în acest domeniu; recunoaște că CEPOL trebuie să dispună de resurse suficiente;
14. invită statele membre să încurajeze folosirea echipelor comune de anchetă și schimbul de informații în cazurile de infracțiuni transnaționale împotriva mediului, ceea ce facilitează coordonarea anchetelor și a urmăririlor penale desfășurate în paralel în mai multe state membre;

³ A se vedea raportul pentru EFFACE intitulat „Organised Crime and Environmental Crime: Analysis of International Legal Instruments” (2015) sau studiul „Transnational environmental crime threatens sustainable development” (2019).

⁴ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/report-environmental-crime-in-europe>

15. invită Comisia să analizeze posibilitatea de a extinde mandatul EPPO, după ce acesta va fi pe deplin instituit și funcțional, pentru a include infracțiunile împotriva mediului; reamintește că EPPO trebuie să dispună de mijloacele necesare pentru a putea ancheta și urmări penal în mod corespunzător activitățile infracționale transfrontaliere;
16. invită Comisia și statele membre să instituie sisteme de protecție și de sprijin pentru victimele daunelor aduse mediului și să asigure accesul deplin al acestora la justiție, la informații și la despăgubiri; subliniază rolul esențial al ONG-urilor din domeniul mediului în sensibilizarea opiniei publice și în identificarea posibilelor încălcări ale legislației UE sau naționale și invită Comisia și statele membre să le acorde sprijinul financiar adecvat; reiterează că este important să li se permită persoanelor fizice sau ONG-urilor din domeniul mediului să solicite măsuri reparatorii și ordonanțe președințiale în cazul în care autoritățile publice nu iau măsuri pentru a combate încălcarea legislației privind mediul;
17. subliniază rolul esențial al apărătorilor drepturilor omului din domeniul mediului care luptă pentru drepturile și libertățile fundamentale, acțiunile lor având legătură cu dreptul la un mediu sigur, sănătos și sustenabil, și condamnă cu fermitate orice formă de violență, hărțuire și intimidare la adresa lor; invită statele membre să asigure anchetarea și urmărirea penală adecvată și eficace a actelor de acest fel;
18. subliniază că este importantă sensibilizarea publicului și a autorităților de asigurare a aplicării legii cu privire la gravitatea și creșterea tot mai mare a numărului infracțiunilor împotriva mediului în UE; invită Comisia și statele membre să înființeze puncte de raportare specifice pentru infracțiunile împotriva mediului, care să le permită cetățenilor și să-i încurajeze să raporteze, în mod anonim și fără teamă de represalii, eventualele infracțiuni împotriva mediului către autoritățile competente;
19. solicită să se creeze un registru online centralizat pentru colectarea de statistici sistematice, fiabile și actualizate privind infracțiunile împotriva mediului și comportamentele ilegale care dăunează mediului; invită Comisia să impună statelor membre obligația de a transmite toate statisticile relevante care se referă la toate infracțiunile împotriva mediului raportate, într-un format standardizat; invită Comisia să publice o analiză cantitativă a datelor furnizate privind infracțiunile împotriva mediului, pentru a evalua eficiența sistemelor naționale, a oferi recomandări cu privire la modul în care pot fi adaptate ca să combată mai eficient infracțiunile împotriva mediului și a ajuta autoritățile de asigurare transfrontalieră a aplicării legii să depisteze, să ancheteze și să urmărească penal astfel de infracțiuni;
20. este convins că este nevoie de o abordare internațională a infracțiunilor împotriva mediului, ținând seama de impactul lor global asupra societăților; invită Comisia să promoveze acțiuni din partea UE, a statelor sale membre și a comunității internaționale, care să vizeze intensificarea eforturilor de combatere a infracțiunilor împotriva mediului; invită Comisia și statele membre să crească gradul de sensibilizare și să promoveze soluții în forurile internaționale, inclusiv în ceea ce privește protecția apărătorilor drepturilor omului în domeniul mediului; evidențiază, în acest sens, exemplul Consorțiului internațional pentru combaterea infracțiunilor împotriva speciilor sălbatice, care reunește cinci organizații internaționale.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

Data adoptării	7.12.2020
Rezultatul votului final	+ : 51 - : 6 0 : 6
Membri titulari prezenți la votul final	Magdalena Adamowicz, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Balázs Hidvéghi, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Lívía Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva
Membri supleanți prezenți la votul final	Bartosz Arłukowicz, Philippe Olivier, Anne-Sophie Pelletier, Isabel Santos, Hilde Vautmans

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

51	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Bartosz Arłukowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Lena Düpont, Balázs Hidvéghi, Livia Járóka, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Emil Radev, Paulo Rangel, Ralf Seekatz
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
RENEW	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Sophia In 'T Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Hilde Vautmans
ID	Peter Kofod
VERTS/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba I Giner, Tineke Strik
EUL/NGL	Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn

6	-
ID	Nicolas Bay, Marcel De Graaff, Nicolaus Fest, Philippe Olivier, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

6	0
ID	Annalisa Tardino
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA COMPETENTĂ**

Data adoptării	18.3.2021
Rezultatul votului final	+: 19 -: 6 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Marie Toussaint, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Membri supleanți prezenți la votul final	Patrick Breyer, Andrzej Halicki, Heidi Hautala, Ilhan Kyuchyuk, Antonius Manders, Sabrina Pignedoli, Jérôme Rivière, Nacho Sánchez Amor

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ

19	+
PPE	Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Antonius Manders, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Renew	Pascal Durand, Ilhan Kyuchyuk, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
Verts/ALE	Patrick Breyer, Marie Toussaint
The Left	Manon Aubry

6	-
ID	Gunnar Beck, Gilles Lebreton, Jérôme Rivière
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Mislav Kolakušić

0	0

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri